

Vänsterpartiets preliminära förslag till

Strategisk plan 2023-2025

Version 1 juni 2022

Förord

Det du nu håller i din hand är Vänsterpartiet förslag till strategisk plan för perioden 2023-2025. Här finns utgångspunkter för våra politiska överväganden men också tankar och idéer på ett övergripande plan för regionens utveckling och hur våra skattepengar ska användas.

Här finns, förutom konkreta sakfrågor, också vår syn på hur vi vill att beslut som påverkar regionen skall fattas, hur regionen skall styras och på vilket sätt medborgarinflytande skall säkerställas.

Könsuppdelad statistik finns idag enbart uppdelade på kvinna eller man. Eftersom vi vill att man skall kunna få definiera sig på annat sätt, icke-binärt, kommer vi också att efterlysa statistik och åtgärder för personer som vill definiera sig på annat sätt.

Luleå 1 juni 2022

Vänsterpartiets regionfullmäktige

Innehållsförteckning

Del 1	4
Vision: Norrbotten som välfärdens knutpunkt - en Arktisk hubb med välfärd som utgår från alla människors behov och förmågor.....	4
Norrbotten är navet i Arktis	5
Hållbar utveckling.....	5
KLIMATomställning och miljöarbete.....	5
Regional utveckling = Landsbygdsutveckling	5
Naturen i norr	6
Kulturens betydelse.....	7
Kunskap som verktyg.....	7
Hälsa-, sjuk- samt tandvård	7
Del 2	8
1. Perspektiv medborgare	8
1.1 Strategiskt mål: Ett rikt och brett kulturliv (RUN).....	8
1.2 Strategiskt mål: En god, jämlik, jämställd och samordnad vård (RS)	8
1.3 Nyttänkande vård (RS).....	8
2. Perspektivet Verksamhet	9
2.1 Strategiskt mål: En effektiv, säker och hälsofrämjande verksamhet med god kvalitet (RS, RUN).....	9
3. Perspektivet Samhälle	10
3.1 Strategiskt mål: Klimatanpassat nyttjande av resurser (RS; RUN).....	10
4. Perspektivet Medarbetare	10
4.1 Strategiskt mål: Hållbar kompetensförsörjning (RS).....	10
4.2 Strategiskt mål: Hälsofrämjande arbetsvillkor (RS)	10
5. Perspektivet Ekonomi	11
5.1 Strategiskt mål: Effektiv verksamhet (RS).....	11
5.2 Strategiskt mål: Samhällsekonomiska överväganden (RUN)	11

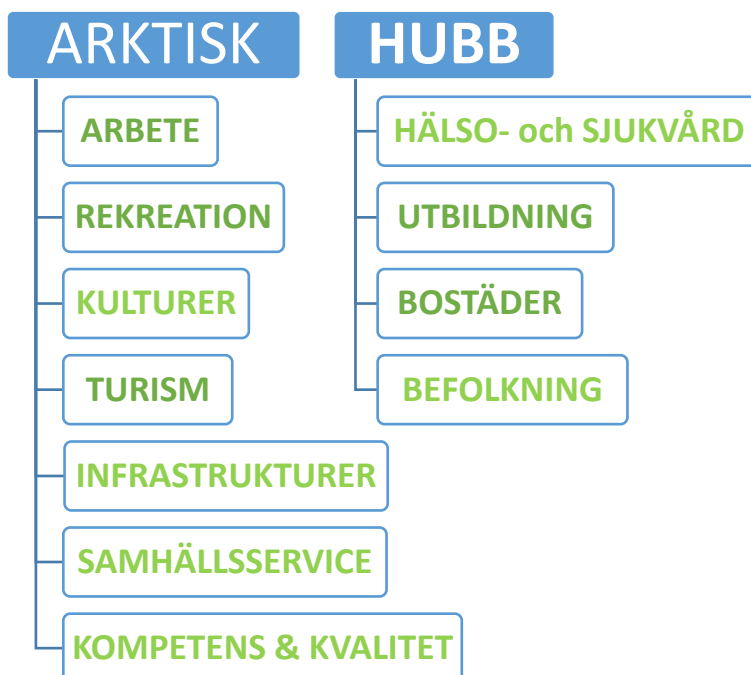

Del 1

Vision: Norrbotten som välfärdens knutpunkt - en Arktisk hubb med välfärd som utgår från alla människors behov och förmågor.

Geografiskt är Norrbotten, en hubb (navet), i det nordiska Arktis. Nedan redovisas hur bokstäverna i begreppet ARKTISK HUBB hänger ihop grafiskt och vad de står för.

Norrbotten är navet i Arktis

där människor lever med och av naturen, nytänkande och hållbarhet ger goda livsvillkor och regionens ekonomi skapar såväl ramarna som förutsättningarna till detta.

Region Norrbotten är ett livskraftigt län där vi såväl vårdar som nyttjar den vackra natur från fjällets toppar till havets kust och det enorma älvsystem med både utbyggda som orörda älvar som på olika sätt ger oss utkomst och energi. Vi har stad och vi har landsbygd och vi sätter inga gränser mellan dem utan har en naturlig växelverkan mellan dem där alla behövs.

Den mångkulturella historia Norrbotten har med de nationella minoriteterna väl representerade gör oss till ett tillåtande och välkomnande län med gott om plats och stora möjligheter för nya invånare att bo o verka här.

I Norrbotten finns stora regionala skillnader i länet både avseende folkhälsa, förväntad livslängd, tandstatus och ohälsa men också avseende valdeltagande (inte minst i valet till regionfullmäktige), tillgång till arbete, löneskillnader, osv i förhållande till kön, ålder osv.

Region Norrbotten ansvarar för hälso- & sjukvården i länet och också för den regionala utvecklingen och att den utvecklingen skall komma alla till del på ett jämlikt sätt. Norrbotten är ett vidsträckt län med olika förutsättningar. Därför är det relevant och viktigt för Region Norrbotten att verka för att minska ojämlikheten i regionen och att ha det som ett prioriterat område.

Förutom de av Regionfullmäktige i Norrbotten redan prioriterade globala målen vill Vänsterpartiet därför också prioritera att minska ojämlikheten, mål 10!

Hållbar utveckling

Region Norrbotten skall verka för ett Norrbotten som är jämlikt, jämställt, mångkulturellt, ekologiskt hållbart och innovativt – där människor trivs och vill forma sin framtid. En långsiktigt hållbar och klimatanpassad miljö ska skapas genom hushållande med resurser och energisnålt byggande.

KLIMATomställning och miljöarbete

I Region Norrbottens miljöpolicy anges färdriktningen för regionens miljöarbete. Region Norrbotten ska vara en aktiv och drivande regional aktör för att nå uppsatta mål.

Region Norrbotten har mycket goda förutsättningar att gå i spetsen för en klimatomställning. I länet finns en stor tillgång till förnyelsebar energi. Det finns hög utbildningsnivå, universitet och företag i energisektorn ligger i framkant och kan bidra till omställningen. Norrbotten ska visa att det går att kombinera utveckling med klimatomställning och miljöskydd.

- De viktigaste delarna i en klimatomställning handlar om att förändra transporterna, bostäderna, maten, konsumtionsmönstren och produktionen samt att öka resurserna för renovering och energieffektivisering av befintliga lokaler.

Regional utveckling = Landsbygdsutveckling

Ett starkt universitet och basindustrier såväl traditionella med skog, malm och stål som den nya besöksnäringensindustrin samt rymd- och biltestindustri gör Norrbotten till ett län med stor variation på möjligheter. Forskning och utveckling i samverkan med akademi, näringsliv och offentlig sektor

skapar utvecklingsförmåga, innovationer och kompetensutveckling. Gruv-, skogs-, respektive stålnäringen är högteknologiska näringar som behöver utbildad personal, främst inom klimat-, miljö- och teknikutveckling.

I takt med att tekniken utvecklas ändras våra möjligheter till var vi vill bo och verka. Distansarbete, livskvalitetsprioritering, självhushållning och naturnära levnadsvillkor är växande förutsättningar och behov som kräver en stabil infrastruktur och en tydlig prioritering att det skall finnas både samhällelig och kommersiell service på landsbygden. Man ska kunna bo var som helst i Norrbotten och ha tillgång till Internet, kollektivtrafik, godstransporter, skola. För ett företagande i landsbygd krävs en fungerande bussgodstrafik och ett väl utbyggt internet där man kan marknadsföra sina produkter och tjänster.

- Bussen ska vara det naturliga transportmedlet till arbete och utbildning i hela länet. För att det skall bli möjligt krävs en översyn av hela transportnätet och förändring av RKM/Länstrafikens uppdrag.
- Region Norrbotten ska arbeta för att bredband är tillgängligt i hela länet och att man stöttar landsbygdsservice av både tjänster och varor.
- Norrbotten har många tillgångar, inte enbart mark och råvaror utan också natur- och kulturlandskap där det går att skapa attraktiva boendemiljöer. Landsbygdsutveckling är en integrerad del av den regionala utvecklingen. Region Norrbotten ska bidra till förutsättningar för att alla ska ha både rätten och möjligheten att bo där man själv önskar.
- Näringslivet måste utvecklas tillsammans med den offentliga sektorn för att vi ska kunna få befolkningstillväxt och en långsiktig hållbar utveckling i länet. Flera branscher måste få växa sig starka, både gamla och nya näringar. Region Norrbotten skall främja affärsnäringar i glesbygd bl a jordbruk, hantverk och kulturverksamheter.
- Region Norrbotten ska stärka Norrbottens infrastruktur, kommunikationer och utbyggnaden av bredband och robusta elnät.

Naturen i norr

De norrbottniska naturresurserna har länge varit och är fortfarande ryggraden i den norrbottniska basindustrin. En ökad vidareförädling av råvaror skulle ge både fler jobb och minskad konjunkturkänslighet. Därför krävs samverkan mellan näringsliv och utbildningsanordnare.

För att Norrbotten ska kunna utvecklas krävs dessutom en större återbäring för uttaget av naturresurserna till region Norrbotten och kommunerna. Därför ska Region Norrbotten verka för en rejäl höjning av mineralavgiften och också för förändring av hur den skall fördelas. Vi skulle gärna se en regressiv naturresursavgift även på vindkraft, och nyttjandet av andra naturresurser, som går ut på att ju mer som förädlas i Norrbotten desto lägre skulle avgiften kunna bli.

Samhället ska ställa större krav på gruvföretagen att de tar ekonomiskt ansvar och ansvar för att miljön inte tar skada. Ekonomisk vinning får inte gå före värnandet av våra ekosystem. Återställning av gruvområde ska om möjligt få större naturvärde än innan gruvbrytningen.

Inom jordbruket finns stora utvecklingsmöjligheter att ta fram produkter av hög kvalitet som kan försörja vår landsända. Jordbruket kan också skapa kombinationsverksamheter med småskalig energiproduktion och turism. Självförsörjningsgraden av livsmedel mm behöver ökas.

Vi behöver bevara kvarvarande områden av sk. gammelskog, för att säkra biologisk mångfald i framtiden. Skogsbolagens bruksmetoder kan anpassas till ett hållbart skogsbruk. Ersättningsjobb

måste skapas om delar av produktionsskogen skyddas annars försvinner möjligheten att bo och jobba på landet.

Besöksnäringen är beroende av en ren miljö och natur och är samtidigt en snabbt ökande bransch där Norrbotten har mycket stor potential både nationellt och internationellt. Överenskommelser bör göras med berörda samebyar över hur rennäring och besöksnäring gemensamt ska verka och utvecklas.

Kulturens betydelse

Tillgång till kultur är viktigt för människors välbefinnande. Kulturer som idrott, dans, teater, konst och levnadssätt ska finnas spridd i regionen med stor respekt för människors olika traditioner.

Föreningslivet i länet är aktivt och Region Norrbotten är en stabil stöttepelare för att det ska kunna fortsätta ge livsförutsättningar i alla delar av Norrbotten. De institutioner inom musik, teater och dans som erhåller regionalt stöd har ett särskilt ansvar att turnera, och även på andra sätt nå ut, runt om i regionen. Tillgängliga för de som vill utöva själva, som proffs eller amatör, och de som vill titta.

Vården ska kunna ordinerar Kultur och Social aktivitet på recept.

Kunskap som verktyg

För Region Norrbotten är kunskapsfrämjande, jämlik, jämställd och effektiv verksamhet inom alla områden av största vikt. Inom hälso- och sjukvård är det helt avgörande för att ny kunskap och bättre metoder ska komma patienterna tillgodo. Kvalitetsregister, öppna jämförelser och andra former av uppföljande och jämförande studier inom hälso- och sjukvården, uppdelade på kvinnor och män, visar att evidensbaserade kunskaper tillämpas i varierande utsträckning. Utformningen av det lokala kunskapsfrämjandet och hur nationella riktlinjer och andra kunskapsunderlag tas fram och implementeras är prioriterade områden som kräver samarbete mellan olika aktörer i regionen.

Hälso-, sjuk- samt tandvård

En levande region kräver att det finns bra och fungerande närsjukvård, specialistvård, tandvård och akutsjukvård. Närsjukvård finns i hela länet, nära invånaren, med starka förutsättningar att bedriva oftavård och samtidigt arbeta förebyggande, hälsofrämjande och rehabiliterande. BVC och MVC/specialistMVC finns tillgänglig i alla kommuner. Tandvård skall finnas tillgänglig i alla kommuner. Specialistvård är viktig att få av samma kvalitet i hela Sverige och bedrivs därför samlat och på färre platser. Transporter till och från vårdinrättningar, oavsett var i länet man bor, är anpassade och tillgängliga för patienten och är enkelt att beställa. Kommunal- och regional sjukvård samverkar och utgår från patientens behov. Vårdens arbetssätt är under ständig utveckling. Ny kunskap och bättre metoder kommer patienter till godo, jämlikt och jämställt. Distanstekniker överbrygger avstånd och fysiska vårdbesök är lättillgängliga när de behövs. Arbetet bedrivs med tillit till personalens kompetens och patienter möter den vårdgivare den har behov av utan långa väntetider.

Del 2

Vid varje strategiskt mål anges inom parentes ansvarig nämnd, RS=regionstyrelsen, RUN=regionala utvecklingsnämnden.

1. Perspektiv medborgare

Perspektivet MEDBORGARE beskriver de viktigaste målsättningarna för Region Norrbottens verksamheter för att kvinnor och män som medborgare ska få sina behov tillgodosedda och leda till det bästa livet och den bästa hälsan.

1.1 Strategiskt mål: Ett rikt och brett kulturliv (RUN)

Invånarna i Norrbotten ska ha god tillgång till kulturupplevelser.

Alla norrbottningar ska kunna se och göra, uppleva och höra, på olika platser i länet.

Region Norrbotten ska stärka nationella minoriteters och urfolket samernas kulturskapande och utveckling av kulturella uttryck, identitet och språk.

Den regionala kulturpolitiken ska ha tydligt medborgarfokus där inriktningen är att kulturen är en dynamisk och obunden kraft med yttrandefrihet som grund.

Alla invånare i Norrbotten oavsett ålder, kön, könsidentitet, sexuell läggning, funktionsvariation, religion, etnisk tillhörighet, geografisk boendeort eller socioekonomiska förutsättningar ska ha likvärdiga villkor som utövare och deltagare.

I Norrbotten ska det finnas förutsättningar för konstnärligt skapande som utforskar nya områden och överskrider gränser.

1.2 Strategiskt mål: En god, jämlik, jämställd och samordnad vård (RS)

God vård innebär att vården är kunskapsbaserad och ändamålsenlig, säker, individanpassad, effektiv, jämlik, jämställd och tillgänglig.

Medborgarna ska känna trygghet att de vid behov, får den vård de behöver. En samordnad vård och rehabilitering inom rimlig tid är viktigt för patienten och för att skapa en säker vård med goda medicinska resultat.

Medborgaren ska få en vård som är tillgänglig och utformad utifrån personens behov och fri från stereotypa förväntningar på kvinnor och män, urfolk, nationella minoriteter och HBTQI+-personer.

Normmedvetenhet och normkritiskt tänkande är centralt viktiga perspektiv för att åstadkomma framsteg. Kunskaps- och medvetandehöjande insatser görs för att möjliggöra likabehandling, förbättra bemötande och således förbättra förutsättningarna för en god, jämlik och jämställd vård.

1.3 Nytänkande vård (RS)

Primärvårdens hälsocentralers uppdrag att möta invånaren med första linjens vård prioriteras. Förstärkt kompetens och en fortsatt kompetensväxling bland primärvårdens medarbetare säkerställer att patienten möter rätt vårdgivare i ett tidigt skede, så vårdskada och långa väntetider kan undvikas. Invånare ska mötas med en helhetssyn kring fysisk och psykisk ohälsa då dessa ofta samspelar med varandra.

Förebyggande och hälsofrämjande arbete bedrivs på varje hälsocentral där hälsosamtalen för 30-, 40-, 50- och 60-åringar ska vara en väl inarbetad grund. Hälsocentraler som har behov av att bedriva

filialer och servicepunkter ges förutsättningar att göra det. Även vid filialer möts patienten av den vårdgivare den har behov av. Tandvården kan med fördel integreras lokalmässigt med hälsocentralen.

Vården är lättillgänglig och personcentrerad. Digital teknik gör det lättare att få kontakt och rådgivning. Fysiska besök för de som har behovet. Utvecklingen av nära vård i samverkan med kommunens vård och omsorg fortsätter.

Region Norrbottens sjukhus utvecklar olika specialistverksamheter. Samlad kompetens säkrar kvalitet vid vård på högre nivå. Med en stärkt primärvård slussas patienter vid behov vidare till rätt specialistnivå i ett tidigt skede.

2. Perspektivet Verksamhet

Perspektivet VERKSAMHET är inriktat på effektivitet och kvalitet i arbetsmetoder och arbetsprocesser i alla Region Norrbottens verksamheter.

2.1 Strategiskt mål: En effektiv, säker och hälsofrämjande verksamhet med god kvalitet (RS, RUN)

Region Norrbotten är en kunskapsorganisation med omfattande verksamhet inom flera områden. En resurseffektiv verksamhet ska vara kunskapsbaserad, behovsstyrd och ha ett optimalt flöde. All verksamhet ska använda bästa tillgängliga kunskap på ett systematiskt sätt. Nya metoder ska vara etiskt grundade och införas under ordnade former. Det ställer krav på ständig utvärdering, nytänkande samt utfasning av inaktuella kunskaper och metoder.

Nationella, sjukvårdsregionala och lokala strukturer för kunskapsstyrning ska vidareutvecklas för att bättre kunna implementera och sprida bästa tillgängliga kunskap inom organisationen.

Patientens möte med vården ska ske utifrån patientens behov. Bemötandebildningar skall genomföras.

Hälsocentraler i fokus, de tillförs resurser som flyttas från sjukhusen.

Kollektivtrafiken så långt som möjligt vara anpassad till resenärers behov.

Utifrån ett försämrat omvärldsläge och pandemier behöver den strategiska planeringen inom civilt försvar byggas upp med inriktning att stärka civilsamhällets förmåga, öka självförsörjningsgraden och säkerställa civilbefolkningens behov av sjukvård.

En hög säkerhetskultur och ett förebyggande arbetssätt ska genomsyra verksamheten.

God arbetsmiljö främjar personaltillgång och arbetssätt, patientsäkerhet och utveckling.

Dialogen på arbetsplatsträffarna skall utvecklas.

3. Perspektivet Samhälle

Perspektivet SAMHÄLLE är inriktat på hur Region Norrbotten arbetar med utveckling, innovation och förnyelse

3.1 Strategiskt mål: Klimatanpassat nyttjande av resurser (RS; RUN)

Länets konkurrenskraft påverkas av förmågan att se och utveckla styrkor för en klimatanpassad utveckling. Basen är attraktiva livsmiljöer, ett robust näringsliv, god kompetensförsörjning, infrastruktur med god tillgänglighet samt förutsättningar för digitalisering.

Region Norrbotten insatser ska bidra till att stärka utbildning, vård och omsorg, förutsättningar för kulturliv, resande och transporter för klimatanpassad utveckling i hela regionen. Arbetet med den regionala utvecklingsstrategin är ett av Regionen Norrbottens redskap för utveckling och samverkan. Genom samverkan med kommuner i Norrbotten och andra aktörer förstärks Regionen Norrbottens arbete.

4. Perspektivet Medarbetare

Perspektivet MEDARBETARE visar hur Region Norrbotten ska vara en attraktiv arbetsgivare som tar tillvara medarbetarnas resurser och låter dem växa och utvecklas tillsammans i arbetet. Samt skapar förutsättningar och stöd för chefer att leda verksamhet och medarbetare genom ett tillitsbaserat och hållbart ledarskap.

4.1 Strategiskt mål: Hållbar kompetensförsörjning (RS)

Region Norrbotten är en av länets största arbetsgivare och är därför en av flera centrala aktörer som tillsammans bygger och sprider bilden av Norrbottens attraktivitet. Regionen ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare där många vill arbeta, studera och forska. Regionen ska kontinuerligt arbeta med chefer och medarbetare i ett förbättringsarbete för att skapa en tillitsbaserad och lärande organisation. Dialog och samverkan med olika aktörer i utbildningssystemet är avgörande för att trygga framtida kompetensförsörjning.

Regionen ska arbeta strukturerat med att skapa förutsättningar för, samt erbjuda uppgifts- och kompetensutveckling av befintliga medarbetare. Likaså möjligheten till flexibla anställningar och att personalen känner delaktighet och medskapande i verksamhetens utveckling.

Region Norrbotten ska ha jämlika arbetsvillkor för alla. Alla ska ha möjlighet att kombinera yrkesarbete, studier och familj. Mångfald ska främjas, ses som en tillgång, och regionen ska förebygga och motverka all form av diskriminering, repressalier och kränkande särbehandling.

4.2 Strategiskt mål: Hälsofrämjande arbetsvillkor (RS)

Region Norrbotten eftersträvar hälsofrämjande arbetsplatser. Möjlighet ska finnas för medarbetare att vara delaktiga i utformningen av en god arbetsmiljö och kunna påverka sin arbetssituation för att upprätthålla en god hälsa.

Regionen ska skapa förutsättningar och stöd för chefer att leda verksamhet och medarbetare genom ett tillitsbaserat och hållbart chef- och ledarskap. Målet ska vara att alla skillnader i arbetslivet mellan olika kön ska raderas. Region Norrbotten som arbetsgivare påbörjar övergången till 6 timmars arbetsdag, för att kunna rekrytera och behålla medarbetare och samtidigt främja hälsa. Alla medarbetare ska erbjudas heltidsanställning. Organisationens varierande behov ställer krav på medarbetarna att arbeta flexibelt inom och mellan verksamheterna.

Chefer inom region Norrbotten utbildas i ett modernt ledarskap med tillitsbaserad styrning som inriktning. Strategiska planer och dokument från politikernivå anpassas med mindre detaljstyrning och mätpunkter, där bredare mål med kvalitetsfaktorer för uppföljning ersätter.

5. Perspektivet Ekonomi

Perspektivet EKONOMI beskriver hur Region Norrbotten ska ta tillvara tillgängliga resurser för att skapa och behålla ekonomi som ger handlingsfrihet.

5.1 Strategiskt mål: Effektiv verksamhet (RS)

Hälso- och sjukvårdsverksamheten i Region Norrbotten har en kostnadsnivå som är högre än snittet i riket. Regionens intäkter ska räcka till att finansiera dessa kostnader varför nettokostnadsnivån ska sänkas. Verksamhetens nettokostnadsutveckling ska vara lägre än eller i samma nivå som intäktsutvecklingen.

För att det ska vara möjligt att bedöma hälso- och sjukvårdens effektivitet är det nödvändigt att tillgänglighet, kvalitet, erfarenheter/nöjdhet och kostnader värderas i ett sammanhang. Detta kräver en ekonomisk redovisning som medger kostnadsjämförelser och som stödjer kvalitativ och tillitsbaserad verksamhetsutveckling.

5.2 Strategiskt mål: Samhällsekonomiska överväganden (RUN)

Samtransport av människor och gods är ett exempel på en klimatsmart lösning i vår stora region som skall värderas utifrån samlad effektivitet för Region Norrbotten, företag och medborgarna.

Kulturstöd och bidrag till föreningar ska i första hand till hälften gå till verksamheter för barn och unga och i andra hand värderas utifrån socioekonomisk nytta på lång sikt.

Avgifter ska inte ersätta skattefinansiering av verksamheten.

.....

Vänsterpartiet föreslår följande ändringar i den ekonomiska delen (budgeten) i Strategiska planen för 2023-2025:

Inkomständring:

Avgiftssänkning - 11 MKR

Utgiftsändring:

Kollektivtrafiken generellt utökas med + 50 Mkr/år

Sommarlovskort i kollektivtrafiken + 15 Mkr/år

Klimat- och miljöområdet tillförs resurser för Klimatdirektör och medlemskap i klimat/miljöorganisationer med + 2Mkr/år

Ingen extra utbetalning till privata HC -6 Mkr/år

Återställning av kulturbudgeten + 6 Mkr/år

Reseersättningsökning + xx Mkr/år

.....

Särskilda yrkanden utöver Strategiska planen att besluta om i samband med den som preciseringar.

För 2023:

-Införande av 6 timmars arbetsdag i de verksamheter som identifierades 2022.

-Den politiska styrningen breddas genom inrättandet av en Hälso- och sjukvårdsnämnd som har i uppdrag att leda och följa upp målen för hälso- och sjukvården samt tandvården.

-En Klimatdirektör tillsätts direkt under regiondirektören, dels för att tydliggöra regionens hänsyn till klimat och miljö, dels för att ge hen handlingsutrymme och förändringsmandat.

-Region Norrbotten blir medlem i SEKOM (Sveriges Ekokommuner) samt Klimatkommunerna för att utveckla kunskap och genomföra åtgärder i samverkan med andra regioner.

- Vårdavgifter återställs till nivån 2019 och målet är så låga avgifter som möjligt.

- Sjukreseersättningen återställs till 2019 års nivå.

För perioden 2023-2024:

- Förbättrad arbetsmiljö
- Strategiskt arbete med att införa rättvisa löner +100 Mkr /år
- Minskad inhyrning -50Mkr/år